

М. М. Вегеш, М. Ю. Токар

Туряниця Іван Іванович

ТУРЯНИЦЯ Іван Іванович (25. 05. 1901, м. Мукачево, нині Закарпатської обл. — 27. 03. 1955, Ужгород) — громадсько-політичний діяч. Державні нагороди СРСР. 1919 вступив добровольцем до угорської Червоної гвардії. Від 1921 працював у Будапешті, 1925 повернувся на батьківщину. Вступив до Комуністичної партії Чехо-Словаччини (КПЧ). 1928—30 — голова Мукачівської організації, 1930 — секретар Ужгородського комітету КПЧ. Навчався на відділенні журналістики Харківського комуністичного інституту (1930—33). У 1933 повернувся на Закарпаття, до 1938 очолював червоні профспілки. Неодноразово обирався членом крайкому КПЧ. Наприкінці 1938 — на початку 1939 був одним із активних діячів підпільної організації закарпатських комуністів. Дотримувався проукраїнської, але прорадянської орієнтації, виступав за єдність українського народу. Як і інші комуністичні лідери Закарпаття однобоко висвітлював події в УРСР, ідеалізував комуністичний режим. На початку 1939 виїхав до СРСР. Працював у ЦК Міжнародної організації допомоги борцям революції, згодом — на Ворошиловградському паровозобудівному заводі (нині Луганськ). У грудні 1942 вступив до Чехословацької військової бригади, служив комісаром, очолював партійну роботу. 1944—46 — 1-й секретар ЦК КПЗУ, голова Народної ради Закарпатської України; 1946—48 — 1-й секретар Закарпатського обкому КПУ і голова виконкому облради депутатів трудящих; від 1948 — голова виконкому Закарпатської облради. Був депутатом ВР СРСР і УРСР, членом Президії ВР УРСР та членом ЦК КПУ.

Рекомендована література

1. Полум'яне серце. 1957;

2. Борці за велику справу. 1967;
3. Борці партії. 1984;
4. Магочій П. Р. Формування національної самосвідомості: Підкарпатська Русь (1848—1948). 1994;
5. Довганич О., Пагиря В. Закарпатські воїни генерала Людвика Свободи. 1999 (усі — Ужгород).

Бібліографічний опис:

Туряниця Іван Іванович / М. М. Вегеш, М. Ю. Токар // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-890345>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).